

**Zarząd
Przedsiębiorstwa Komunikacji
Samochodowej SA
w Częstochowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (zwanej dalej „ustawą o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej SA w Częstochowie (zwanym dalej „PKS” lub „Spółka”) w zakresie dofinansowania ulgowych przejazdów osób korzystających z autobusowego transportu zbiorowego w latach 2007 - 2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 22 kwietnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Spółki niniejsze wystąpienie pokontrolne.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. W Regulaminie organizacyjnym Spółki określono zasady sprawowania wewnętrznej kontroli (funkcjonalnej), a funkcje kontrolne dla poszczególnych osób ujęto w ich zakresach obowiązków.
2. Spółka posiadała, wymaganą art. 5 ust. 1 z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym², licencję wydaną przez Prezydenta Miasta Częstochowy. Przewozy osób, wykonywane przez Spółkę na trasach, na których stosowano ulgi ustawowe, były przewozami regularnymi, w rozumieniu art. 4 pkt. 7 ustawy o transporcie drogowym. Badane rozkłady jazdy uwzględniały przystanki, godziny odjazdów, długość linii komunikacyjnych i odległości między przystankami, nr kursów oraz liczbę pojazdów niezbędną do obsługi przewozów. Na korzystanie innych przewoźników z dworców PKS w Częstochowie, Kłobucku i Pajęcznie Spółka zawarła 60 umów (w 2009 r.).
3. Spełniono wymogi uprawniające do otrzymywania dopłat z Samorządu Województwa, określone w art. 8 a ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego³, a mianowicie:
 - zawarto umowy z Województwem Śląskim, określające zasady wnioskowania i warunki przekazania dopłat z tytułu stosowania ulg ustawowych,
 - stosowano kasy rejestrujące i programy pracy kas, spełniające kryteria i warunki techniczne określone decyzją Ministra Finansów oraz umożliwiające ustalenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych.
4. Spółka posiadała aktualne zezwolenia (288 na koniec 2007 r. i 271 na koniec 2008 r. oraz 276 na 31 marca 2009 r.) na wykonywanie przewozów regularnych osób w krajowym transporcie drogowym, wydane przez osiem organów samorządowych. Zezwolenia wydane na podstawie ustawy o transporcie drogowym i na drukach zgodnych z wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 8 czerwca 2004 r. w sprawie wzorów zezwoleń na wykonywanie krajowych i międzynarodowych przewozów drogowych osób oraz wypisów z zezwoleń⁴

² Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874 ze zm. zwana dalej „ustawą o transporcie”

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440 ze zm. zwana dalej „ustawą o uprawnieniach”

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 144, poz. 1519

5. Ewidencję sprzedanych biletów ulgowych prowadzono w szczególowości podanej w załącznikach do objętych kontrolą umów zawartych ze Województwem Śląskim, na podstawie zestawień raportów kas fiskalnych, znajdujących się w kasie konduktorskiej.
6. Kasy zainstalowane w autobusach drukowały bilety, uwzględniające ulgi określone w art. 2 ust. 2-7, art. 4 ust. 1-3 i 5 ustawy o uprawnieniach. Oprogramowanie kas umożliwiała określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych oraz na dołączenie ulgi do zestawu ulg dostępnych. Oględziny pięciu kas w autobusach wykazały ich sprawność, a w książkach serwisowych, odnotowywano coroczne przeglądy i naprawy przez uprawnionego serwisanta.
7. Kasy funkcjonujące na dworcach autobusowych Spółki (służące do sprzedaży biletów miesięcznych) posiadały możliwość wydrukowania biletu, uwzględniającego ulgi określone w art. 5 ust. 1 i 2 ww. ustawy o uprawnieniach.
8. W okresie objętym kontrolą, Spółka zawarła m.in. umowy z Województwem Śląskim, określające zasady przekazywania dopłat do biletów ulgowych. W 2007 r. wnioskowane i otrzymane (z tytułu umów zawartych z Województwem Śląskim) dopłaty do biletów ulgowych wyniosły 6.881.871 zł. Najwyższą kwotę stanowiły dopłaty do biletów miesięcznych i wynosiły 6.397.751 zł. W 2008 r., w stosunku do roku ubiegłego, kwoty wnioskowanych i otrzymanych dotacji były wyższe o 336.613 zł, tj. o 4,8 % i wynosiły 7.218.483 zł, w tym dopłaty do ulgowych biletów miesięcznych wyniosły 6.718.127 zł. Za I kwartał 2009 r. spółka wnioskowała o łączną kwotę dotacji wynoszącą 2.326.280 zł.
9. Wnioski uwzględniały dopłaty do miesięcznych biletów ulgowych, nabywanych przez Gminy w ramach realizacji obowiązku zapewnienia dzieciom bezpłatnego transportu do szkoły, określonego w art. 14 a ust. 3 i art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵. Zawarte przez Spółkę umowy z Gminami i szkołami były realizowane w ramach przewozów regularnych i uprawniały Spółkę do występowania do Urzędu Marszałkowskiego o dopłaty do biletów ulgowych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

⁵ Dz. U. z 2004 r. poz. 256, poz. 2572 ze zm.